

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนวิทยาลัยพยาบาลที่มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 20 แห่ง และมีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 1,506 คน (ตารางที่ 1)

ตัวอย่างประชากร

ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Sampling) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. กำหนดขนาดตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2527) ได้ตัวอย่างประชากรดังนี้

ขนาดตัวอย่างประชากร

$$n = \frac{N}{1 + Nc^2}$$

n = ขนาดของตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

c = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{1506}{1 + 1506 (.05)^2}$$

$$n = 316.05$$

จากการคำนวณได้ตัวอย่างประชากร 316 คน แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการลดโอกาสความคลาดเคลื่อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากยิ่งขึ้น จึงได้ใช้ตัวอย่างประชากรในการศึกษารั้งนี้ เป็นจำนวนทั้งหมด 330 คน

2. เลือกวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร โดยจำแนกวิทยาลัยพยาบาลออกเป็น 5 กลุ่ม ตามภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง (ไม่นับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร เนื่องจากใช้เป็นสถานที่ทดลองเครื่องมือวิจัยแล้ว) ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก แล้วสุ่มวิทยาลัยพยาบาลแต่ละภาค โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก และใช้อัตราส่วน 1 : 2 ในกรณีที่เหลือเศษ 1 ให้ปัดขึ้นเป็น 2 : 3 หรือ 3 : 5 ได้วิทยาลัยพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 10 แห่ง

3. หาจำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละวิทยาลัยพยาบาลที่สุ่มได้ โดยวิธีคำนวณตามสัดส่วนประชากรในแต่ละวิทยาลัยพยาบาล โดยได้จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด 330 คน (ตารางที่ 1)

4. เลือกตัวอย่างประชากรแต่ละวิทยาลัยพยาบาล โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากเลขที่ แต่ในวิทยาลัยพยาบาลบางแห่งที่นักศึกษาพยาบาลไม่ได้อยู่ในวิทยาลัยพยาบาลทั้งหมด เนื่องจากออกฝึกปฏิบัติงานนอกวิทยาลัยพยาบาล ก็จำเป็นต้องสุ่มเอาเฉพาะนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยขณะนั้น เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างประชากรตามที่กำหนด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2537)

วิทยาลัยพยาบาล	นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4	
	ประชากร (คน)	ตัวอย่างประชากร (คน)
1. ภาคเหนือ		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	100	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์	74	32
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1	75	32
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์	75	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	50	21
2. ภาคกลาง		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ	102	-
		(ใช้ทดลองเครื่องมือ)
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี	79	34
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	50	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 1	75	32
วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า	50	-
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา	100	43
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ์ประสงค์	102	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์	50	-
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	75	32

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2537) (ต่อ)

วิทยาลัยพยาบาล	นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4	
	ประชากร (คน)	ตัวอย่างประชากร (คน)
4. ภาคใต้		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	77	33
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช	50	-
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	86	37
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง	52	-
5. ภาคตะวันออก		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี	78	34
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า	100	-
รวม	1,506	330

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2537

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบวัด มีทั้งหมด 4

ชุด คือ

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลและรูปแบบการอบรม
 ชุดที่ 2 แบบสอบความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ
 ชุดที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาล
 ชุดที่ 4 แบบวัดเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และ งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหากรอบแนวคิดเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างเครื่องมือแต่ละชุด และนำแนวคิดเนื้อหาในเรื่องนั้น ๆ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเฉพาะของตัวเองแปรแต่ละตัวที่จะศึกษา และสร้างแบบสอบถามและแบบวัดที่มีลักษณะสอดคล้องตรงกับแนวคิดเฉพาะของตัวเองแต่ละตัว ตลอดจนศึกษาแบบสอบถามและแบบวัดเกี่ยวกับตัวแปรบางตัวที่มีผู้สร้างไว้แล้ว มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบวัดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อใช้ในการวิจัยนี้

เครื่องมือทั้ง 4 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลและรูปแบบการอบรม

เลียงดู

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เกี่ยวกับ อายุ เพศ ภูมิลำเนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ และเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ มาริสา รัฐบัณฑิต (2532) ซึ่งสร้างนियามปฏิบัติการณ์เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู จากลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ของการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสาร ร่วมกับการศึกษา Critical Incident ของ ชูศรี หลักเพชร และอรุณฯ หลิมประเสริฐ เพื่อแสดงวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย แบบรักและตามใจ โดยได้ปรับลักษณะข้อคำถามซึ่งแต่เดิมใช้คำถามนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 ให้เหมาะสมที่จะใช้ถามนักศึกษาพยาบาลมากขึ้น โดยเปลี่ยนคำสรรพนามผู้ตอบจากนักเรียนเป็นท่าน และปรับข้อความบางข้อความที่ไม่ค่อยชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และลดจำนวนข้อจาก 60 ข้อ เหลือเพียง 48 ข้อ โดยเลือกข้อความที่มีอำนาจจำแนก (t) สูงไว้

แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ นี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 คะแนน ตามลำดับของการตอบจากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด

การเรียงข้อคำถามผู้วิจัยได้ เรียงลำดับตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละประเภท ดังนี้คือ

ข้อ 1-12 เป็นข้อคำถามของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ข้อ 13-24 เป็นข้อคำถามของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ข้อ 25-36 เป็นข้อคำถามของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อ 37-48 เป็นข้อคำถามของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ

การหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูนี้ ใช้วิธีหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิในทางจิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ตัดสินความเหมาะสมแต่ละข้อคำถาม และนำข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมากเห็นว่ายังไม่เหมาะสมไปปรับปรุงแก้ไข

นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัด (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยการวัดความคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coeffieency) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้งฉบับ เท่ากับ 0.77 และเมื่อนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

จากประชากร จำนวน 321 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงใหม่อีกครั้งได้เท่ากับ .66 และเมื่อแยกตามรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบได้ค่าความเที่ยง เมื่อใช้กลุ่มทดลอง (30 คน) และตัวอย่างประชากร (321 คน) ตามลำดับดังนี้คือ

ค่าความเที่ยงของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เท่ากับ 0.84 และ 0.86
 ค่าความเที่ยงของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เท่ากับ 0.71 และ 0.80
 ค่าความเที่ยงของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ เท่ากับ 0.72 และ 0.60
 ค่าความเที่ยงของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เท่ากับ 0.84 และ 0.81

ชุดที่ 2 แบบสอบความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก คือ ก., ข., ค. และ ง. จำนวน 38 ข้อ แบบสอบนี้ข้อคำถามจะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการสูงอายุ การเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ และการพยาบาล การดูแลเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ และครอบคลุมระดับของการวัดความรู้ 6 ระดับ คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9)

การหาความตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบสอบความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลผู้สูงอายุ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของข้อเฉลย และพิจารณาสำนวนภาษาอีกครั้งหนึ่ง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ยอมรับและเห็นด้วย ผู้วิจัยได้เลือกข้อสอบที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิออก 7 ข้อ จาก 45 ข้อ เหลือข้อสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว 38 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบความรู้ทั้ง 38 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน ให้ตอบแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบความรู้มาตรวจให้คะแนน ให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกแบบสอบที่ได้มาตรฐาน โดยวิเคราะห์ข้อสอบแบบตัดกลุ่ม 27 % (ประคอง กรรณสูต 2525 : 34) เลือกแบบสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ + .20 ขึ้นไป และค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 10) สำหรับข้อใดที่ไม่เข้าเกณฑ์ก็นำมา

ปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และหาความเที่ยงของแบบสอบโดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยการวัดความสอดคล้องภายใน ด้วยสูตรของ Kuder Richardson (K-R 20) ได้ค่าความเที่ยง 0.65 และเมื่อนำแบบสอบไปเก็บข้อมูลจากตัวอย่างประชากร 321 คน ได้ค่าความเที่ยง 0.60

เกณฑ์การตัดสินความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ ได้รับความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ดังนี้

คะแนน 1-22 คะแนน หรือต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนรวมลงไป ถือว่ามีความรู้ในระดับน้อย

คะแนน 23-30 คะแนน หรือร้อยละ 60-79 ของคะแนนรวม ถือว่ามีความรู้ในระดับปานกลาง

คะแนน 31 คะแนนขึ้นไป หรือร้อยละ 80 ของคะแนนรวมขึ้นไป ถือว่ามีความรู้ในระดับมาก

ชุดที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษางานวิจัยและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ

แบบวัดความพึงพอใจนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ โดยผู้ตอบต้องเลือกเพียง 1 คำตอบ ตามปริมาณของความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ตามการรับรู้ของตนเอง ตามเกณฑ์ดังนี้

พึงพอใจน้อยที่สุด คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกไม่มีความพอใจ (0 %)

ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

พึงพอใจน้อย คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกพอใจเพียงเล็กน้อย (25 %)

ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

พอใจปานกลาง	คือ	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกพอใจเพียงครึ่งเดียว (50 %) ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
พอใจมาก	คือ	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกพอใจเป็นส่วนมาก (75 %) ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
พอใจอย่างยิ่ง	คือ	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกพอใจมากที่สุด (100 %) ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบวัด

ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาแก้ไขจาก
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ช่วยพิจารณาตรวจสอบ
และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และนำผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะต่าง ๆ
นั้นมาพิจารณาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม สมบูรณ์
ยิ่งขึ้น โดยถือเกณฑ์ 8 ใน 10 ท่าน ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับ เครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว
ถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา

การหาความเที่ยง โดยนำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความ
เที่ยงของแบบวัด (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยการวัดความคงที่ภายใน
ใน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) ได้ค่า
ความเที่ยง 0.976 และเมื่อนำแบบวัดไปเก็บข้อมูลจากตัวอย่างประชากรจริง 321 คน ได้
ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

ชุดที่ 4 แบบวัดเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ โดยครอบคลุม เนื้อหาของการพยาบาลผู้สูงอายุ ทั้ง 4 มิติ คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษา และการฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ ตามองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ ลักษณะ ของแบบวัดเจตคติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยให้เลือกรับตอบเพียงคำตอบเดียว มีทั้งเจตคติทางบวกและทางลบ จำนวน 50 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	เจตคติทางบวก	เจตคติทางลบ
	(คะแนน)	(คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์การประเมินเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มี

3 ระดับ

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 ถือว่ามีเจตคติทางลบ
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 ไม่สามารถบอกทิศทางของเจตคติได้
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 ถือว่ามีเจตคติทางบวก

การหาความตรงตามเนื้อหา นำแบบวัดเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุให้อาจารย์ ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ภาษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของข้อเฉลย และพิจารณา สำนวนภาษาอีกครั้งหนึ่ง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละ ท่านมีอิสระในการพิจารณาแก้ไขตามวิจาร์ณญาณ โดยถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้องการยอมรับ ของผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 80 นำมาพิจารณาปรับปรุงเครื่องมือ

การหาความเที่ยง นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ เพื่อคัดเลือกแบบวัดที่ได้มาตรฐาน โดยวิเคราะห์แบบวัดเจตคติแบบตัดกลุ่ม 50 % (วิเชียร เกตุสิงห์, 2524) เลือกแบบวัดที่มีอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ขึ้นไป เพราะเป็นค่าที่คะแนนในกลุ่มสูงและต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 11) และตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัด (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยการวัดความคงที่ภายในทุกชุด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) ได้ค่าความเที่ยง 0.874 และเมื่อนำแบบวัดเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุ ไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างประชากร 321 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข เพื่อขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. ขอนหนังสือจากสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ที่ลุ่มได้ทั้ง 10 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในสถาบันนั้น ๆ
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนและคุณสมบัติของกลุ่มประชากรที่ต้องการ เพื่อทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้า ตามวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรืออาจารย์ประจำชั้นปีที่ 4 และนัดหมายเพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ ตามความสะดวกของแต่ละสถาบัน
4. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2537 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2537 ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนมาและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ จำนวน 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.27 โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

4.1 แบบสอบความรู้ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนัดวัน เวลา สถานที่ และได้กำหนดให้ใช้เวลาในการทำแบบสอบความรู้ 40 นาที

4.2 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ และแบบวัดเจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยได้ชี้แจงให้ตัวอย่างประชากรทราบถึงวิธีการตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความรู้ที่แท้จริง ซึ่งตัวอย่างประชากรสามารถตอบได้ โดยไม่จำกัดเวลา และผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะมารับแบบสอบถามที่เหลือทั้งหมดคืนในวันรุ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x /PC (Statistical Package for the Social Science /Personal Computer ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบบังคับตัวแปรให้เข้าทุกตัว (Enter technique) และแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise technique) เพื่อหากลุ่มพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 มีลำดับชั้นในการคำนวณดังนี้

2.1 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ และระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

2.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

2.3 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

- 2.4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test)
- 2.5 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B)
- 2.6 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบของตัวพยากรณ์แต่ละตัวที่เข้ามาในสมการถดถอยว่าส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่ โดยการคำนวณค่าที (t)
- 2.7 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์
- 2.8 หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสมการพยากรณ์
- 2.9 สร้างสมการพยากรณ์ เจตคติต่อการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย